

ПРАВОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ ДАНСЬКОЇ РАДИ: ВИПУСК 61

Лютий 2021

1. Кабінет Міністрів Затвердив Державну Програму Запобігання та Протидії Домашньому Насильству та Насильству за Ознакою Статі

24 лютого 2021 року Кабінет Міністрів прийняв постанову [№ 145](#) про затвердження Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року (далі – «насильство»).

Суттєві Положення Програми:

- Розрахована на період до 2025 року;
- Керівником програми є Міністерство соціальної політики;
- Загальний бюджет програми (до 2025 року) становить 1.22 млрд. грн., при цьому 391 млн. грн. (32%) планується залучити із місцевих бюджетів, у той час як з державного бюджету має бути профінансовано 833 млн. грн. (68%)¹;
- Програма базується на відповідній Концепції, [затвердженій](#) Кабінетом Міністрів у жовтні 2018 року;
- Обласні державні адміністрації мають розробити та затвердити відповідні програми на місцевому рівні протягом трьох місяців.

Виконавці Програми:

- Міністерства соціальної політики, охорони здоров'я, економіки, юстиції, оборони, внутрішніх справ, Міністерство у справах ветеранів, Національна соціальна служба;
- Національна поліція, Національна школа суддів, Тренінговий центр прокурорів, Академія адвокатури, Координаційний центр з надання правової допомоги;
- Обласні державні адміністрації;
- Міжнародні та українські організації та громадські об'єднання (за згодою).

Виконавці програми звітують про її виконання кожного півріччя Міністерству соціальної політики, яке узагальнює цю інформацію та щорічно представляє її Кабінету Міністрів.

Програма побудована навколо 14 завдань, що розкриваються через відповідні заходи – виконання яких, у свою чергу, визначається через наведені у програмі показники. Документ також визначає сторони, відповідальні за виконання конкретних завдань та проведення відповідних заходів, а також оцінює обсяги необхідного фінансування.

Завдання Програми включають:

- Збір, аналіз та поширення інформації про насильство;
- Підвищення поінформованості населення про форми, прояви, причини та наслідки насильства;
- Формування у суспільстві нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, сприяння небайдужому ставленню до постраждалих осіб;
- Заохочення суспільства (насамперед, чоловіків та хлопців) до активного запобігання насильству;
- Забезпечення координації виконавців програми та розбудова їх спроможностей;

¹ Уперше за останні роки, бюджет передбачає видатки на боротьбу із гендерно зумовленим насильством (ГЗН). Зокрема, на створення мережі спеціалізованих служб підтримки постраждалих від домашнього насильства і ГЗН передбачено субсидію у розмірі 274 млн. грн. у рамках фінансування Міністерства соціальної політики.

- Надання постраждалим від насилля інформації про відповідні права та можливості для їх реалізації;
- Забезпечення доступу до загальних та спеціалізованих служб підтримки для отримання медичної, соціальної та психологічної допомоги;
- Надання тимчасового притулку для безпечного розміщення постраждалих осіб (за потреби);
- Забезпечення реагування на випадки насильства, створення умов для цілодобового опрацювання відповідних звернень;
- Забезпечення постраждалим особам доступу до правосуддя та інших механізмів правового захисту, у т.ч. шляхом надання безоплатної правової допомоги;
- Забезпечення притягнення кривдників до відповідальності;
- Здійснення заходів зі зміни моделі поведінки кривдників на соціально прийнятну.

2. Парламент та Кабінет Міністрів Посилюють Соціальний Захист Окремих Соціальних Груп

Допомога Студентам, Позбавленим Батьківського Піклування	Допомога Дітям з Інвалідністю та Особам з Інвалідністю з Дитинства ²
<p>27 січня 2021 року Кабінет Міністрів прийняв постанову № 52 про соціальні стипендії для студентів віком до 23 років, позбавлених батьківського піклування. Введені постановою зміни передбачають (застосовуються з 1 січня 2021 року):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Замість фіксованого розміру у 2360 грн., стипендія становитиме 150% відповідного прожиткового мінімуму: 3592 грн. для студентів молодших 18 років та 3450 грн. – для студентів у віці від 18 до 23 років; • Перелік документів для участі у програмі розширений для забезпечення участі студентів, батьки яких зникли безвісти або оголошені померлими у судовому порядку; • Постанова також забезпечує право на участь у програмі студентів, які втратили батьків під час навчання. 	<p>3 лютого 2021 року Кабінет Міністрів прийняв постанову № 79 про збільшення розміру соціальної допомоги дітям з інвалідністю та дорослим, які отримали інвалідність в дитинстві. Відповідно до постанови, починаючи з 1 січня 2021 року така допомога буде збільшена наступним чином (визначається у відсотках до прожиткового мінімуму для непрацездатної особи):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Для осіб з інвалідністю з дитинства I групи: <ul style="list-style-type: none"> • від 75% (1,327 грн.) до 150% (2,653 грн.), а з 1 січня 2022 року – до 200% (3,536 грн.) – при інвалідності підгрупи «А»; • від 50% (884 грн.) до 100% (1769 грн.) – при інвалідності підгрупи «Б». • Для одиноких осіб з інвалідністю II або III групи, потребуючих стороннього догляду – додаткова допомога збільшена від 15% (265 грн.) до 75% (1,327 грн.); • Допомога по догляду за дитиною з інвалідністю підгрупи «А» – від 100% до 150% прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку, а з 1 січня 2022 року – до 200% відповідного прожиткового мінімуму.

² Допомога особам з інвалідністю з дитинства призначається *повнолітнім* особам, які набули інвалідність до повноліття. Цей вид допомоги не тотожний допомозі дітям з інвалідністю, яка виплачується на утримання *неповнолітніх* осіб з інвалідністю.

Допомога на Дітей з Тяжкими Хворобами, Яким не Встановлена Інвалідність

2 лютого 2021 року Парламент прийняв Закон [№ 1176-IX](#) щодо підвищення розміру допомоги на дітей із тяжкими хворобами, яким не встановлено інвалідність,³ який передбачає наступне:

- Раніше, допомога визначалась у розмірі 100% прожиткового мінімуму для непрацевдатних осіб (1,769 грн.). Тепер, допомога становитиме 200% прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку – і становитиме, відповідно, 3 842 грн. на дитину до 6 років та 4,790 грн. на дитину у віці від 6 до 18 років;
- Збільшення розміру такої допомоги застосовуватиметься з 1 січня 2022 року та потребуватиме розробки Кабінетом Міністрів відповідної постанови.

3. Кабінет Міністрів Передбачив Механізм для Користування Послугою «ЄМалятко» для Мешканців Непідконтрольних Територій та Криму

Контекст: Пілотний проєкт «Є-Малятко» був [започаткований](#) у липні 2019 року та розрахований на 2020-2022 роки. Проєкт має на меті покращити доступ до пов'язаних із народженням дитини адміністративних та соціальних послуг шляхом їх діджиталізації. Починаючи з березня 2021 року, послуга доступна в окремих містах, перелік яких розширюється, а також онлайн на платформі Дія. «ЄМалятко» дозволяє батькам подати запит на отримання ряду відповідних послуг за принципом «єдиного вікна», у т.ч. щодо:

- Документування – включаючи оформлення свідоцтва про народження а також посвідчень членів багатодітної сім'ї;
- Соціальних виплат – включаючи допомогу по народженню дитини, «Паунок малюка»⁴ у натуральній чи грошовій формі та допомогу багатодітним сім'ям;
- Державної реєстрації – внесення інформації про дитини до Державного демографічного реєстру, реєстрації місця проживання, реєстрації платника податків тощо.

Розглянуті Зміни: 24 лютого 2021 року Кабінет Міністрів прийняв постанову [№ 155](#) про внесення змін до порядку надання послуги «ЄМалятко» із єдиною метою – зробити її отримання можливим для мешканців непідконтрольних Україні територій у Луганській та Донецькій областях та в Криму. За загальним правилом, для використання послуги «ЄМалятко» (у т.ч. онлайн) батьки мають отримати медичне свідоцтво про народження дитини, яке видається у пологовому будинку на підконтрольній території. Постанова, натомість, дозволяє отримати послугу «ЄМалятко» на підставі електронного рішення суду про встановлення факту народження дитини.

Постанова усуває одну із перешкод на шляху до пов'язаних із народженням дитини адміністративних послуг для батьків, проживаючих на непідконтрольних Україні територіях та в Криму. У той же час, така процедура все ще вимагає від батьків і) звернення до органу реєстрації актів цивільного стану; ii) отримання документу про відмову у реєстрації; iii) оскарження такої відмови у суді. Позитивний ефект прийнятої постанови буде збільшений у разі скасування вимоги про отримання формальної відмови органу реєстрації та діджиталізації пов'язаних процедур.

³ Цей вид соціальної допомоги був запроваджений у листопаді 2018 року для підтримки батьків, які опікуються над дітьми, які мають важкі захворювання, які при цьому не передбачають встановлення інвалідності. До таких захворювань належать важкі ураження нервової системи, важкі уроджені аномалії розвитку, онкологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, важкі психічні розлади, цукровий діабет першої групи, гострі захворювання нирок, а також захворювання, які вимагають трансплантації органу. Для додаткової інформації, див. [Правовий Бюлетень](#) Данської Ради, Випуск 34: Листопад-Грудень 2018, Секція 7.

⁴ Для додаткової інформації про натуральну допомогу «Паунок малюка» див. [Правовий Бюлетень](#) Данської Ради, Випуск 58: Жовтень-Листопад 2020, Секція 5.

4. Парламент Прийняв у Першому Читанні Законопроект Про Звільнення Переселенців Від Деяких Негативних Наслідків Невиконання Грошових Зобов'язань

Контекст: Однією із пов'язаних із внутрішнім переміщенням проблем є повернення заборгованостей за кредитами, нарахованими починаючи з 2014 року. В умовах високої популярності та доступності карток із кредитним лімітом, значна кількість переселенців використовували такі кошти для вирішення нових, пов'язаних із вимушеним переселенням, проблем. Окрім цього, певна кількість переселенців уклала іпотеку або оформлювала кредит на придбання іншого майна. Реалії конфлікту для багатьма сприймалися як тимчасове явище – у той же час, несплата кредитних внесків призводила до накопичення різного роду штрафів та зборів, які в результаті часто переважали розмір основного кредиту.⁵ Дослідження масштабів цієї проблеми обмежені – у той же час, окремі організації⁶ заявляють, що приблизно 30% переселенців, що звернулися до них за правовою допомогою, мають проблемні кредити. У вересні 2014 року Парламент прийняв Закон [№ 1669-VII](#) «Про тимчасові заходи на період проведення «АТО», який серед іншого передбачав заборону нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості за кредитними договорами. Проте зазначена норма передбачалась лише на період дії «АТО», яке закінчилося із запровадженням правового режиму Операції Об'єднаних Сил (ООС) у квітні 2018 року.⁷ Вона також не передбачала звільнення від санкцій за невиконання кредитного зобов'язання та додаткових відсотків і платежів, не пов'язаних із основною кредитною заборгованістю.

Розглянуті Зміни: 4 лютого 2021 року Парламент прийняв на першому слуханні законопроект [№ 2329](#) щодо звільнення ВПО від негативних наслідків невиконання грошових зобов'язань. Серед іншого, законопроект передбачає наступне:

- Проценти за користування кредитом можуть нараховуватись лише до настання терміну виконання основного зобов'язання;
- Забороняється нараховувати ВПО неустойку та індекс інфляції за час прострочення, а також стягувати з них збитки за неповернення наданих коштів;
- Забороняється передавати право вимоги за кредитними договорами із переселенцями третім особам – у т.ч. колекторським компаніям.

Законопроект передбачає, що зазначені умови не застосовуватимуться до боржників-переселенців, які:

- порушували свої кредитні зобов'язання ще до початку «АТО» 14 квітня 2014 року;
- уклали кредит після початку «АТО» 14 квітня 2014 року, але так і не почали погашати свою заборгованість станом на день остаточного прийняття цього законопроекту (наразі законопроект прийнятий лише за основу, у першому читанні).

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства і не обов'язково відображають позицію ДРБ–ДГР.

⁵ Зокрема, у пояснювальній записці до розглянутого нижче законопроекту йдеться про кредити за картковим лімітом із основною заборгованістю у розмірі 9-10 тис. грн., борги за якими станом на 2019 рік становили понад 350 тис. грн.

⁶ Українська Гельсінська Спілка з Прав Людини, '[Правова Абетка: Переселенці і Кредити](#)', 3 квітня 2017 року.

⁷ Для додаткової інформації, див. [Правовий Бюлетень](#) Данської Ради, Випуск 25: Квітень 2018, Секція 2.

Цей документ охоплює питання діяльності з надання гуманітарної допомоги, яка здійснюється за фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди, викладені у цьому документі, жодним чином не можуть розглядатися як офіційна позиція Європейського Союзу. Європейська Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, яку він містить.

Цей правовий інформаційний бюлетень створений завдяки щедрій підтримці американського народу, що здійснює Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). За його зміст несе відповідальність Данська Рада у справах біженців. Бюлетень не обов'язково відображає позицію Агентства США з міжнародного розвитку та Уряду Сполучених Штатів.

Цей юридичний інформаційний бюлетень створений завдяки щедрій підтримці американського народу, що здійснюється Управлінням по знешкодженню і ліквідації зброї у складі Бюро з військово-політичних питань Державного департаменту США (PM/WRA). За зміст цього документу відповідальність несе Данська Рада у справах біженців. Бюлетень може не відображати позицію Управління по знешкодженню і ліквідації зброї і Уряду Сполучених Штатів.

Цей документ був створений за підтримки Сполученого Королівства, однак викладені у ньому погляди не обов'язково відображають офіційну позицію Сполученого Королівства.